

OKRESNÉ RIADITEĽSTVO POLICAJNÉHO ZBORU V POVAŽSKEJ BYSTRICI
Kukučínova 186/1, 017 01 Považská Bystrica

Podľa rozdeľovníka

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
ORPZ-PB-VO-517-001/2016

Vybavuje
kpt. JUDr. Ďurkechová

Považská Bystrica
01.08.2016

Vec

Žiadost o zverejnenie informácií
- zaslanie

Vzhľadom k zvýšenému nápadu trestných činov na senioroch, Vás chceme touto cestou požiadať o zabezpečenie informovanosti Vašich občanov k danej problematike.

Na účely informovanosti Vám v prílohe č.1 zasielame informáciu, ktorú je v rámci účinnej prevencie potrebné v istých časových úsekoch (napr. každý druhý týždeň) sprístupňovať občanom (napr. vyhlásením rozhlasom).

V prílohe č. 2 Vám zasielame rady seniorom, ktoré je vhodné vyvesiť na úradnej tabuli obce, mesta, na informačných tabuliach farností, príp. inými dostupnými informačnými prostriedkami.

Súčasne Vám ponúkame možnosť realizácie celoslovenského preventívneho projektu pre seniorov „Bezpečná jeseň života“. Bližšie informácie k projektu nájdete na <http://www.minv.sk/?bezpecna-jesen-zivota>. V prípade záujmu o realizáciu preventívneho projektu nás kontaktujte ☎ 0961 26 3113 alebo mailom: adela.durkechova@minv.sk.

2 prílohy

plk. Mgr. Slavomír Kučera
riaditeľ

Najčastejšie používané legendy (modus operandi)

1. Požičanie peňazí cez telefón volajúcemu členovi rodiny v núdzi, tzv. legenda „vnuk“

Ide o prípady, kedy páchatel' ako údajný člen rodiny (vnuk, syn, synovec alebo iný príbuzný, či známy) telefonuje seniorovi spravidla na pevnú linku, že potrebuje požičať peniaze na kúpu auta, elektroniky, bytu, darčeka pre rodičov alebo iný účel. V telefóne pôsobí dôveryhodne a ubezpečuje seniora, že peniaze čoskoro vráti. Seniora presvedčí, že naozaj volá príbuzný aj vtedy, keď má senior pochybnosti o jeho hlase (napr. uvedie, že je nachladnutý). Páchatel' úmyselne volá niekoľkokrát za sebou, aby senior nemal čas overiť si, či naozaj volá údajný člen rodiny. Zároveň nalieha, že peniaze potrebuje okamžite. Následne sa ospravedlní, že pre peniaze nemôže osobne prísť kvôli pracovnej zaneprázdnosti, či z iného dôvodu a preto posila asistentku, kamarátku alebo inú osobu. V prípade, ak senior nemá doma požadovanú sumu, páchatel' ho doslovne donúti vybrať peniaze z osobného účtu alebo bankomatu. Vyskytli sa prípady, kedy páchatel' zabezpečil seniorovi taxík, aby mohol ísť vybrať peniaze do banky. Bolo zistené, že páchatelia si náhodne vytypovali seniorov cestou verejne dostupného telefónneho zoznamu, pričom sa zameriavali na mená, ktoré boli populárne niekoľko desiatok rokov skôr.

2. Požičanie peňazí na operáciu ľažko zranenej osoby v súvislosti s dopravnou nehodou, tzv. legenda „kamión“

Tu si páchatelia náhodne vytypujú seniora na verejnosti (napr. pred obchodom, bankou, poštou) a pýtajú sa na cestu do nemocnice. Predstierajú, že sú cudzinci a nemajú miestnu znalosť. Ak senior prejaví ochotu pomôcť, následne ho požiadajú o požičanie peňazí na operáciu ľažko zraneného príbuzného, ktorý leží v nemocnici v dôsledku nehody s kamiónom. Páchatelia pritom často využívajú medializované správy o nehode. Predstierajú veľkú traumu, ktorú prezívajú z možnej straty príbuzného, ak lekárovi ihned nezaplatia peniaze v hotovosti za operáciu. Presvedčia seniora, že pri sebe nemajú peniaze v eurách, ale v inej mene, ktoré ochotne ponúknu v kufríku seniorovi ako zábezpeku (v kufríku sa však nachádzajú bezcenné papiere). Nakoniec ubezpečia seniora, že sa pre peniaze čoskoro vráti a zároveň prinesú aj požičané peniaze. Ak senior nemá doma peniaze, páchatelia sú ochotní ísť s ním do banky alebo k bankomatu a počkajú, kým vyberie požadovanú sumu.

3. Poskytovanie služieb pracovníkmi plynární, elektrární, vodární, pôšt, Červeného kríža alebo iných inštitúcií, tzv. legenda „služby“

V týchto prípadoch sa páchatelia predstavujú, resp. vystupujú ako pracovníci plynární, elektrární, vodární, sociálnych úradov, poistovní, farských úradov, rehabilitačných oddelení, Červeného kríža alebo iných inštitúcií. Seniorov oslovujú priamo v ich príbytkoch pod rôznymi zámenkami s cieľom vylákať od nich peniaze, alebo identifikovať miesto uschovaných úspor. Najčastejšie ide o poskytnutie príspevku na lieky, zvýšenie dôchodku, prieskum zdravia a zdravotnej starostlivosti, vyplatenie výhry v lotérii, vrátenie preplatku alebo inkasovanie nedoplatku za služby (napr. za vodu, plyn, elektrickú energiu, daň), výmenu a kontrolu funkčnosti elektromerov, potrubia pitnej vody alebo vodovodných batérií. Následne sa páchatelia vyhovárajú, že majú len bankovku vyššej nominálnej hodnoty, ako je výška preplatku a požiadajú seniora o rozmenenie bankovky. Týmto konaním však nepriamo

donútia seniora, aby im ukázal, kde má schované úspory. Po lokalizovaní miesta úspor seniora odpútajú jeho pozornosť a v nepozorovanej chvíli úspory odcudzia.

4. Iné legendy

Ide o použitie iných legiend, ako sú vyššie uvedené, pod ktorými sa páchatelia snažia vylákať peniaze od seniorov. Do tejto kategórie patria tieto legendy:

- **príslušníci PZ, pracovníci SBS, vedúci bank, tzv. „falošný policajt“**, kedy si páchatelia seniorov vytypovali pri nákupoch a platení v obchodoch a následne sa im predstavili ako príslušníci Policajného zboru. Žiadali seniorov (niekedy priamo na ulici), aby im vydali všetky peniaze, nakoľko v obchode platili falšovanými bankovkami. V mnohých prípadoch páchatelia seniorov nasledovali až do ich príbytkov, kde im seniori dobrovoľne vydali všetky peniaze, či úspory, v domnienke, že ide o falšované peniaze. Tiež si páchatelia typovali svoje obete pri výbere peňazí z bankomatov a oslovovali ich ako pracovníci SBS alebo vedúci bank s tým, že bankomat im vydal falšované peniaze. Následne ich vyzvali, aby dobrovoľne vydali peniaze, že im budú zamenené za pravé,
- **predajné akcie, tzv. „šmejdi“**, kedy bol seniorom najmä na predajných akciách predaný nekvalitný alebo predražený tovar, príp. iný tovar ako ten, ktorý bol prezentovaný. V prevažnej väčšine ide o nekalé obchodné praktiky usporiadateľov alebo predajcov predajných akcií,
- **predaj alebo kúpa tovaru, alebo ponúkaná pomoc priamo v príbytkoch seniorov, tzv. „podomový predaj“**, kedy páchatelia navštievujú seniorov priamo v ich príbytkoch. Vnucujú im na predaj rôzny tovar (napr. hrnce, nože, masážne prístroje, prikrývky a vankúše z vlny), ponúkajú výrazné zľavy alebo darčeky zadarmo. Vyskytli sa i prípady, kedy páchatelia ponúkali seniorom svoju nezištnú pomoc pri domáčich práciach, odvoze smeti, vození dreva, pýtali si obnosené šatstvo, predstierali záujem o kúpu nehnuteľnosti, priniesli odkaz susedovi, alebo balík pre syna, prišli vrátiť požičané peniaze synovi, tvárteli sa, že sú noví susedia a chcú sa zoznámiť, potrebovali opraviť motorové vozidlo alebo prestierali výkup starých kníh a obrazov, v niektorých prípadoch sa vyhovárali, že im prišlo nevoľno a potrebujú pohár vody. Ak senior prejavil záujem o kúpu tovaru, o ich pomoc alebo im chcel pomôcť, páchatelia sa v prvom rade snažili dostať do ich príbytkov, lokalizovať miesto finančných úspor seniorov, následne odpútať ich pozornosť a v nepozorovanej chvíli ich okradnúť.